

Gemaklik met ongemak

Uitgawe 99: Augustus 2022

Ek het 'n tyd gelede 'n interessante artikel gelees oor hoe die US Navy Seals, soortgelyk aan ons Suid-Afrikaanse "Recces" en dalk ander spesiale magte, voorberei en opgelei word. Die "Seals" soos hulle bekend staan, het 'n gesegde: "*Get comfortable being uncomfortable*". Die teorie is dat as jy gemaklik daarmee kan voel om ongemaklik te wees, jy bereid sal wees om enige situasie in jou eie lewe te hanteer. Die mantra is nie net van toepassing op die uiterste fisiese toestande wat hulle verduur nie, maar ook ander situasies. Tydens die streng opleiding gaan hulle deur wat genoem word "[surf torture](#)". Almal haak hulle arms in en moet dan in die ysige see gaan lê totdat hul liggame vroeë stadiums van hipotermie bereik. Hulle doen dit daagliks voordat hulle enige ander take aanpak wat van hulle vereis word. Die punt is, bly gefokus op wat bereik moet word, ten spyte van hoe ongemaklik dit mag voel.

As 'n land staar ons soveel verskille en oënskynlik onoorkomelike uitdagings in die gesig, maar dit is dikwels die teelaarde vir wonderlike geleenthede. Ons kan beslis by ons besonderse Rugby-afriegers leer. Suid-Afrikaners is vindingryk en veerkragtig – ons het dit in die verlede gesien. Hoede af vir die burgerlike groepe wat optree, ons vrye ondersoekende pers en individue soos André De Ruyter, Herman Mashaba of Mark Barnes (om maar net 'n paar te noem). Hopelik sal ons positiewe veranderinge teen die algemene verkiesing van 2024 sien.

Is daar soos iets soos gedragsbelasting?

Wat is dit? Teen hierdie tyd het genoeg empiriese studies van *Vanguard* en *Dalbar* in die VSA (en onlangs in Suid-Afrika deur *Momentum*) die koste van swak beleggersbesluite bevestig, dit wil sê die verskil tussen 'n [beleggingsprestasie](#) en die [belegger se prestasie](#). Hierdie studies het bewys dat die koste verbasend hoog is (ongeveer tussen 1,5% en 3,5% per jaar oor 'n tydperk van 10 jaar). Dit is dikwels die gevolg daarvan om beleggingsveranderinge op die verkeerde tyd te maak, tydens wisselvalligheid of mark onsekerheid, om prestasie te probeer jaag, of met minder wisselvalligheid te belê. Geen belegger hou van hierdie markbewegings nie, dit is erg ongemaklik. Paul Samuelson, 'n ekonoom en Nobelpryswenner het eenkeer gesê: "*Om te belê moet meer wees soos om te kyk hoe verf droog word of om te kyk hoe gras groei. As jy opwinding wil hê, neem \$800 en gaan Las Vegas toe*". Dit betaal oënskynlik om op die vervelike aspekte te fokus en foute te minimaliseer. Dit gaan heel moontlik teen jou instink om te aanvaar, dat 'n belegger oor sy leeftyd, eerder winste sal maksimeer indien hy nie jaarliks daarop gefokus bly om die beste opbrengste te bewerkstellig nie. Hieronder is 'n skets deur Carl Richards wat die verskil illustreer oor hoe ons verliese of winste ervaar. Ons is geneig om verliese erger te voel in vergelyking met dieselfde orde grootte van 'n beleggingswins. Die vrees om geld te verloor is soms die kern van oningeligte besluite.

Howard Marks het in sy mees onlangse memo, [I Beg to Differ](#), die analogie van 'n bushalte gebruik. Stel jou voor iemand wil 'n bus haal, maar bly van die een bushalte na die ander beweeg (om nie geduldig te wag nie). Die persoon sal dalk nooit 'n bus haal nie! Beleggers, of ons wat gereeld spaar, **moet erken wat buite ons beheer is**. Dikwels maak beleggers veranderinge aan hul portefeuljes, tot hul eie nadeel, vir 'n gevoel van beheer, eksterne invloed of een of ander unieke insig.

Nog 'n eienaardige voorbeeld van menslike gedrag is hoe ons die aankoop van 'n item rasionaliseer; wanneer afslag met 20% of meer toegestaan word. Om dit glad nie te koop nie, kan selfs 'n groter besparing impliseer! In daardie gevalle sal die meeste mense egter meer geneig wees om te koop, hetsy klere of by 'n kruidenierswinkel. Stel jou voor dat die woonhuise in jou buurt op uitverkoop gaan. Hoekom sal ons dan nie meer wil belê as die finansiële markte ons daardie beleggingsgeleentheid met 'n afslag van 20% gee nie? Warren Buffett is op rekord omdat hy gesê het: "*Wanneer almal gulsig is, wees bang en wanneer almal bang is, wees gulsig*". As spaarders is ons geneig om terug te kyk (wat in die onlangse verlede gebeur het en die resultate in die toekoms te projekteer). Dikwels vergeet ons dat 'n "nuwe" toekoms voor ons lê. Om die regte keuses te maak, is nie eenvoudig of maklik nie.

Om goed te belê, soos enige poging wat die moeite werd is, verg 'n mate van ongemak om suksesvol te wees. Hou by daardie maandelikse begroting en spaar gereeld, ongeag. Die belangrikheid van dissipline is om deur te druk wanneer dinge moeilik is, om geduldig te wees en om te werk met wat nou voor ons lê. Dit is 'n eienskap wat van toepassing is op byna enigiets wat ons in die lewe wil bereik – om ons finansiële drome na te streef met die wete dat ons elkeen uniek is, met ons eie behoeftes en met ons eie storie.

Hoe lyk die res van 2022 moontlik?

Pessimisme het die finansiële nuus oorheers, wat die vreesvlakke van beleggers tot rekordhoogtes gedruk het. Ons kon nêrens wegkruip nie. Die laaste keer dat alle bateklasse (aandele, effekte, industriële en edelmetale) gedaal het, was in 1981! Met beduidende hoër inflasie beskerm geldmarkinstrumente tans geen kapitaal in reële terme nie (na hoër lewenskoste en belasting op rente).

Ons kan nie voorspel nie, maar verkies om vir die toekoms te beplan. 'n Wêreldwye resessie lyk waarskynlik, maar dit is nie abnormaal nie. Ons gaan deur 'n ekonomiese en beleggingsiklus. Sommige beleggingstoewysings (soos die breë Amerikaanse mark) was te duur en daar is tekens dat waardasies besig is om te normaliseer. Hierdie normalisering kan lei tot meer op-en-afte, al het die regstelling reeds plaasgevind. Dit kom voor asof ons al die "slegte nuus" gehoor het. Finansiële markte is geneig om vorentoe te kyk en baan dus die weg vir 'n nuwe opwaartse siklus. Soos die spreekwoord lui, die geskiedenis herhaal nie homself nie, maar dit rym. Alhoewel dit moeilik is om te voorspel presies wanneer, [herhaal hierdie siklusse hulself](#).

Ten slotte

Soos die storm bedaar, en om daardie finansiële doelwitte te bereik, moet ons by 'n goed uitgewerkte plan hou. Iemand het onlangs met my gedeel dat hulle nie soseer bekommerd is oor die resultate of maatstawwe waarteen gemeet prestasie gemeet word nie (ek was verbaas gegewe die omstandighede). Niks daarvan maak regtig vir hulle saak nie, **hy wil net weet of daar genoeg is**. Genoeg om die dinge te doen waarvoor hulle lief is met wie hulle wil. Dit klink soos iets uit 'n roman, of gedig – miskien die finansiële droom en vryheid waarna ons almal streef.